

Urząd Transportu Kolejowego

<https://utk.gov.pl/pl/dostep-do-infrastruktur/dostep-do-infrastruktur/15999,Dostep-do-infrastruktury-uslugowej.html>
18.05.2024, 06:39

OBIEKT INFRASTRUKTURY USŁUGOWEJ (OIU)

Udostępnianie obiektu infrastruktury usługowej polega na umożliwieniu przewoźnikom kolejowym, na ich wniosek, dostępu:

- do torów kolejowych w tym obiekcie oraz
- korzystania z usług, o których mowa w ust. 2 i 3 załącznika nr 2 do ustawy, do których świadczenia obiekt został specjalnie przystosowany.

W przypadku gdy wymaga tego specyfika świadczonych usług, udostępnianie obiektu obejmuje również korzystanie z obiektu.

Obiektami infrastruktury usługowej są obiekty budowlane wraz z gruntami, na których są usytuowane, oraz instalacjami i urządzeniami, przeznaczone w całości lub w części do świadczenia jednej lub większej liczby usług, o których mowa w ust. 2 i 3 załącznika nr 2 do ustawy o transporcie kolejowym.

Przepisy dotyczące udostępniania OIU zostały zawarte w rozdziale 6a ustawy o transporcie kolejowym.

RODZAJE OIU

Obiektami infrastruktury usługowej są:

1. stacje pasażerskie oraz należącej do niej budynki i urządzenia, w tym tablice z informacjami dla pasażerów i powierzchnia przeznaczona do sprzedaży biletów;
2. terminale towarowe;
3. stacje rozrządowe oraz stacje manewrowe wyposażone w urządzenia, inne niż urządzenia sterowania ruchem kolejowym, przeznaczone do zestawiania składów pociągów lub wykonywania manewrów;
4. tory postojowe;
5. punkty zaplecza technicznego, z wyjątkiem punktów utrzymania naprawczego przeznaczonych dla pociągów dużych prędkości lub innego rodzaju taboru kolejowego wymagającego specjalistycznego zaplecza;
6. stanowiska techniczne, w tym stanowiska do czyszczenia i mycia taboru;

7. infrastruktura portów morskich i śródlądowych z dostępem do torów kolejowych;
8. instalacje pomocnicze;
9. kolejowe stacje paliw i instalacje do tankowania na tych stacjach.

USŁUGI ŚWIADCZONE W OIU

W wyżej wymienionych obiektach mogą być świadczone na rzecz przewoźników kolejowych usługi dodatkowe i usługi pomocnicze.

usługi dodatkowe to:

- prąd trakcyjny,
- podgrzewanie składów pociągów pasażerskich,
- dostawa paliwa, prace manewrowe i pozostałe usługi świadczone w celu obsługi urządzeń,
- usługi świadczone na podstawie umów dostosowanych do indywidualnych potrzeb przewoźnika kolejowego dotyczące przekazywania informacji i obserwacji pociągu z przesyłką zawierającą towar niebezpieczny, a także opracowania warunków i zarządzania przewozu oraz nadzoru nad przewozem przesyłek nadzwyczajnych.

usługi pomocnicze to:

- dostęp do sieci telekomunikacyjnych,
- dostarczanie informacji uzupełniających,
- rewizja techniczna taboru,
- dostęp do systemu sprzedaży biletów na stacjach pasażerskich,
- utrzymanie naprawcze taboru kolejowego świadczone w punktach zaplecza technicznego przeznaczonego dla pociągów dużych prędkości lub innego rodzaju taboru kolejowego wymagającego specjalistycznego zaplecza.

WNIOSKOWANIE O DOSTĘP DO OIU DLA PRZEWOŹNIKÓW KOLEJOWYCH

Operator obiektu sporządza statut obiektu, w którym określa, czy obiekt przeznaczony jest do udostępniania. Obiekt nie jest przeznaczony do udostępniania tylko w przypadku, gdy nie jest używany. Operator powinien zapewnić przewoźnikom kolejowym dostęp do udostępnianych obiektów na równych i niedyskryminujących zasadach.

Operator obiektu powinien określić sposób wnioskowania o dostęp do obiektu oraz termin składania wniosków. Operator rozpatruje wnioski o dostęp do obiektu, w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia otrzymania wniosku przez operatora.

Przewoźnik kolejowy nabywa prawo do korzystania z usług świadczonych w obiekcie po zawarciu z operatorem umowy. Umowa powinna określać w szczególności prawa i obowiązki operatora i przewoźnika kolejowego związane ze świadczonymi usługami.

ODMOWA DOSTĘPU DO OIU:

Operator może odmówić przewoźnikowi kolejowemu dostępu do obiektu, jeżeli wykaże, że:

1. przewoźnik kolejowy może wykonać planowany przewóz kolejowy na porównywalnych ekonomicznie warunkach, korzystając z innego udostępnianego obiektu, z wyjątkiem sytuacji, gdy przewoźnik poinformuje operatora, że operator wskazanego obiektu odmówił mu do niego dostępu, lub
2. pozytywne rozpatrzenie wniosku wiązałoby się z koniecznością poniesienia przez operatora nakładów na realizację celu przewoźnika;
3. ze względu na brak wystarczającej zdolności przepustowej pozytywne rozpatrzenie wniosku uniemożliwiłoby operatorowi obiektu realizację uzasadnionych potrzeb własnych lub wykonanie zobowiązań wynikających z umów zawartych uprzednio z innymi przewoźnikami kolejowymi.

W przypadku odmowy, operator uzasadnia na piśmie swoją odmowę i przekazuje ją przewoźnikowi kolejowemu.

Jeżeli operator odmówił dostępu do obiektu z naruszeniem przepisów ustawy o transporcie kolejowym (art. 36b), przewoźnik kolejowy może wnieść skargę do Prezesa UTK.

REGULAMIN OIU

Operator obiektu ma obowiązek opracować regulamin dostępu do obiektu. Regulamin powinien określać w szczególności:

1. obiekty, których dotyczy i ich rodzaje;
2. zakres udostępniania obiektów, za który operator jest odpowiedzialny;
3. procedurę udostępniania obiektów, w tym termin składania oraz zakres informacji, jakie powinien zawierać wniosek o dostęp do obiektu;
4. szczegółowe warunki techniczne dostępu do obiektów;

5. wysokość opłat, które operator pobiera od przewoźników kolejowych za dostęp do obiektu.

Regulamin powinien zostać opublikowany nie później niż na 2 tygodnie przed dniem publikacji regulaminu sieci na stronie internetowej operatora obiektu.

OPŁATY ZA DOSTĘP DO OIU

Operator określa wysokość opłat, które pobiera od przewoźników kolejowych za dostęp do obiektu.

Opłaty za dostęp do OIU, nie mogą przekraczać kosztów udostępniania obiektu ponoszonych przez operatora powiększonych o rozsądny zysk, rozumiany jako stopa zwrotu z własnego kapitału uwzględniająca ewentualne ryzyko ponoszone przez operatora, nie większy niż 10% w skali roku.

REJESTR OIU

Ustawa o transporcie kolejowym (art. 36f ust.3 pkt 2) nakłada na zarządzającego obiektem infrastruktury usługowej obowiązek przekazania Prezesowi UTK danych o obiektach, którymi zarządza.

W celu gromadzenia ww. danych, Prezes UTK utworzył specjalną aplikację, umożliwiającą w prosty sposób przekazanie informacji dotyczących obiektów infrastruktury usługowej poprzez elektroniczny formularz dostępny online. Jej utworzenie ma na celu zapewnienie jednolitości przekazywanych danych. Aplikacja dostępna jest na stronie <https://roi.u.tk.gov.pl>.

Wprowadzenie danych wymaga uprzedniej rejestracji w systemie, w tym podania adresu e-mail.

W rejestrze OIU gromadzi się następujące dane:

1. nazwę podmiotu, jego siedzibę i adres albo imię, nazwisko i adres zamieszkania:

- właściciela obiektu,
- zarządzającego obiektem,
- operatora;

1. sieci kolejowe, z którymi obiekt jest połączony;

2. zakres usług, które mogą być świadczone w obiekcie.

Zarządzający powinien dbać o aktualność przekazanych danych.

UDOSTĘPNIANE PRZEWOŹNIKOM KOLEJOWYM STACJI PASAŻERSKIEJ JAKO OIU

Dostęp do OIU obejmuje dostęp do torów kolejowych oraz świadczenie usług w Stacji pasażerskiej oraz należących do niej budynków i urządzeń, w tym tablic z informacjami dla pasażerów i powierzchni przeznaczona do sprzedaży biletów;

Stacja pasażerska to obiekt infrastruktury usługowej obejmujący dworzec kolejowy wraz z infrastrukturą umożliwiającą pasażerom dostęp do peronu, pieszo lub pojazdem, z drogi publicznej lub dworca kolejowego.

Operator stacji pasażerskiej to podmiot zarządzający stacją pasażerską.

Przepisy szczegółowe dotyczące udostępnienia stacji pasażerskiej zostały zawarte w rozdziale 6b ustawy o transporcie kolejowym, zastosowanie znajdują również przepis rozdziału 6a dotyczące udostępniania OIU.

Udostępnianie stacji pasażerskiej polega na:

1. umożliwieniu korzystania przez podróżnych ze stacji pasażerskiej;
2. udostępnianiu przewoźnikom kolejowym, na zasadach określonych w rozdziale 6a:
 - powierzchni przeznaczonej do obsługi podróżnych, w tym powierzchni przed kasami, poczekalni, powierzchni stanowiącej dostęp do peronów z drogi publicznej lub dworca kolejowego, a także powierzchni służącej do umieszczania dodatkowych informacji dla pasażerów lub
 - systemu sprzedaży biletów obsługiwanego przez operatora stacji pasażerskiej.

UDOSTĘPNIANIE STACJI PASAŻERSKIEJ PODRÓŻYM

Stacje pasażerskie są udostępniane podróżnym nieodpłatnie. Operator stacji pasażerskiej zarządzający czynnym dworcem kolejowym obowiązany jest zapewnić dla podróżnych poczekalnię.

Operator stacji pasażerskiej opracowuje i udostępnia w formie ogłoszeń na tablicach informacyjnych regulamin korzystania ze stacji pasażerskiej przez podróżnych, w którym w szczególności wymienia elementy stacji pasażerskiej, które są nieczynne.